

Oleū de amigdalis dulcibus. oleū de amigdalis amaris oleū de nucib⁹. oleū de auelanis. oleū de crisomilis oleū de persicis. oleū de been. oleū de cherua oleū de carthamo. oleū de nuce indica. oleū de cereſis. oleū de amachaleb. oleū de granis citri citrāgulozū oleū de fiſticis. oleum de pineis. z sic de ſingulis.

Oleozū genera ſunt multiplicia. quedā ſunt que ab ipſis ſeminibus ſunt. z hec ſunt ſimplicia ſicut oleū d' amigdalis dulcib⁹ ac amaris ac alia ſupradicta. quedā ſunt compoſita que artificialiter per impoſitionē medicinarū in oleo antiquo ſi ſūt. nō oportet enī narrare modum z formā faciēdi olea ſupradicta. ſi ſūt enī per exp̄ſionem eozū vt docet Meſue ad quez ſi neceſſe fuerit recurratur. hec autē olea plurimis nota ſunt.

Amgdala dulcis dī ad differentiā amare. Amgdalus autē arbor eſt eius folia fructus z gūmi medicine cōpetunt.

Amgdala amara aptior ē in medicina: ſz dulcis eſt. Pe. de creſcētis ait. amgdal⁹ eſt arbor ſatis nota. et⁹ quidē diuerſitas in fructib⁹ due ſunt: quomā qdā faciūt fructus dulces quedā amaros. Dulces eſt hominū in cibū cōpetūt amari: qz ſūt calidiores magis cōpetūt vſu medicine. Itē quedā ſunt valde groſſum z durū hītes corticē quedāz ſubtilē: z quedā amgdala eſt lōga: quedam q̄ ſi rotūda: z quedā groſſa: z quedam parua eligeude ſunt groſſum rotūdū z ſubtilē corticē ſeu teſtā hītes: amāt aerē clariffimuz.

Nux groſſa. i. vſualis. v. z. illa que comedītur de qua fit oleū: quo aliqū vtimur p̄ faciēdo lumē loco olet ſeis lūi: aliqū vtimur i cibarijs loco olet olīue: z hec nux eſt illa q̄ apud Diaſ. vocat̄ carea baſilica. i. alexādrina quā multi pſicā dicunt. quidā vocāt ipſam nucē regalē q̄ idē eſt. Pe. d' creſcē. inq̄t nux a nocēdo dicta eo q̄ ei⁹ vmbra noceat alijs arborib⁹. Jo. anglic. in cap. de diſcrasia calida epat⁹ laudat ipſam. z facit verſiculos ſic: Flux hōi ſal⁹ eſt ſi ſumit vt medicina. Si velut eſca datur nō eſt ſalus i mo ruina.

Auelana autē eſt fruct⁹ ſatis notus: maxime auelana vſualis. Fiſido. ait auelane ab auelano cāpante oppido vbi abūdāt cogno minate ſunt: hec a grecis pōtice appellanē eo q̄ circa ponticū mane abūdāt. Auelana aliqū pro pōdere ſumit. Jo. anglic. in ca. de diſcrasia calida epatis laudat auelanam: z eſt verſiculus ſic. Dic. auelanas epati ſemp fore ſanas. Sanant reumaticos frigidos z hydroxicos. ſ. q̄ affanē. Idē in cap. de paf

ſionibus ſtomaci ait: dico tñ hic de auelanis: q̄ iter fruct⁹ p⁹ fic⁹ z vuas ſūt meliores

Criſomila apd nos eſt fruct⁹ ſimilis perſicis: z cōputant ipſam inter genera ipſius. Petr⁹ de creſ. vocat ipſam montachaz: z ait montacus eſt arbor quedā quaſi ſimilis pino: ſed eſt magis nodofa: z ei⁹ fruct⁹ eſt magnitudinis oim pinoz: ſed ſimilis fructus perſicorū in forma: eſt tamē valde odoriferū z in colore auri. Bartholome⁹ mōtag. in cōſilio de exiccatione z cōſumptiōe emorroy darū: z reſtrictione imoderati curſus earuz inquit: approbatū eſt oleū de criſomilis: z ſunt fructus parui pſicis altqualiter ſimiles coloris aurei cū matureſcūt: z ideo nominantur criſomila a cris grece qd eſt aurū: z milō malū. vnde criſomila quaſi aurea mala: ex quoz nucleis tale perſicif oleū: vt dicit Meſue. Gal. i libro ſcdo de alimentis ait: armentacis z prechochis. i. criſomilis. Fiſido. armentacū dicit q̄ p̄mū genus eius ab armenta ſit adductum.

Perſica fruct⁹ ſunt ſatis noti. Pl. autez a regionib⁹ diſtinguit ei⁹ genera. Petrus de creſcen. ait pſic⁹ eſt arbor nota: q̄ parua eſt: cito tñ creſcit: z paruo tempore viuit.

Been. ſ. de granis been. hoc oleū a multis ignorāt⁹ dī muſceltū: ſz nō recte. nā muſceltū dī a muſco Meſue de ipſo facit cap. z inq̄t. been eſt granū almeſus z eius altud magnū a lō parū. magnū autē eſt in magnitudine fructus auellane triāgulatū. parū vero eſt ſicut cicer: z vtrūqz hz medullā vinctuoſam leuē z albā: z hoc apud Dia. vocat̄ balan⁹ repſic⁹ cui⁹ ſemē eſt ſemini arboris ſiſe miriſtico. i. tamarico: vt hz Sera. in eodē ca. ex vbo Dia. Aut. in ſcdo caſi. de been duo facit cap. vnū de ben ſcriptū cū vnum eſt tñ: z hoc eſt granū ben. altud ſcribit cū duobus e. z iſte ſunt ille radices q̄bus gūaliter vtimur p̄ been albor rubeo. Jo. anglic⁹ i ca. de ſterilitate inquit oleū de been. i. de pipe re albo eſt optimū in illo caſu. utē Din⁹ florēt in li. ii. in ca. de cura apatis duri inquit oleū d' bec. i. cataputia illa alba groſſa quā ſpectarij piper albū vocāt. hic tex. eſt falſus nā oleū de been nō eſt d' cataputia: nec aromatarij eius ſemē vocāt piper album. etia z opinio luminis malelucentis eſt q̄ been ſit ſemē cataputie: qd nō eſt. qz vide q̄ hic Meſue docet modū faciēdi oleū de been z oleū de cherua. id eſt cataputia. ergo nō ſunt idē nec eſt piper albū quia piper albū apud omnes eſt notū z vocat̄ leucopiper: de quo infra in oleo de piperib⁹: deſcriptio ipſi⁹ olei

Inuenitur idem reperitur apud Dia, sub nomine olei balamini: quod conficitur ut amigdalinus. **C**herua, i. cataputia maior. Mesue de ipsa facit ca. sub nomine albemefuch: et dicitur quod est granum regum: et est ex eo aliud magnum aliud paruum: et dicitur quod magnum est cherua magnum et paruum competunt vsui medicine. **A**ui. in. ij. cano. in cap. de oleis inquit. oleum de cherua est bonum lentiginibus et panno idem in. v. habet duas descriptiones. de hoc oleo est unum compositum quod in vsu non venit. Aliud simplex quo magis vtimur. hic possumus videre veritatem quod been non est catapucia ut dicunt multi: cherua autem apud Dia. vocatur cici siue sisam agrifris: sed apud Sera. vocatur cataputia maior et ab aliquibus dicitur pentadactylus: et ab alijs misol: et ab alijs custos hortii: et ab aliquibus solsequia: minor vero est sicut platanus hinc folia longa: et in hortis nascitur.

Chur indica. i. nux magna quae de india venit apud Aut. nux indica est neregil et bona ex ea est recens vehemens albedinis: et aqua que in ipsa est: est suauius: et cum in ipsa non inuenitur aqua significat quod est antiqui. 703 qui dem ut ab ea tollatur cortex medula eius. hanc nucem egovidi tante magnitudinis quod ex ea potest formari vasculum quod implebatur vino loco cantari.

De cerasis habitus fuit supra sermo diffusus. Recurre lector ad id locum.

Wachaleb secundum Nicolaum est granum cerasi siluestris: et de eo in prioribus abunde diximus in eisdem descriptione.

Citrus secundum Dia. est arbor cuius oibus partibus suis non una eademque virtus continetur: et hoc est pomum dictum citrum: de acetositate cuius conficitur sirupus in tempore hiemali qui appellatur sirupus de acetositate citri. Non est autem cedrus ut quidam crediderunt. nam Dia aliud facit cap. de cedro cuius gummi a moder. alchitrio seu pice liquida dicitur. Mesue inquit hic oleum de granis citri et citrangulorum. i. citri niolorum. inferius huius oleum de pomis citragulorum et hoc est pomum apud moder. dicitur arancius.

Sisticum. i. pistacia. Dia. inquit pistacia quae in siria nascuntur similia strobilum. i. piceis sunt. **A**ui. sisticum natura dicitur quod est vehementioris caliditatis quam nux et amigdala et est calidum in fine secum: et est in ipso humiditas: et existimauerunt quidam quod est frigidum sed errauerunt.

Pinum arbor nota est cuius fructus pinnae dicitur Dia. pinnae ex nucleis fortissimus cibus est et humores optimos gignit. **A**ui. in. ij. cano. inquit. gelorum est granum pini maioris: et est melioris nutrimenti quam nux: sed est tard-

oris digestionis. Infra aliud facit capit. de grano pini: sed si bene consideretur videtur quod illud capitulum de gelorum sit capitulum de auellana maior.

Oleum laurinum. secundum de granis lauri maturis quantum volueris et dum adhuc sunt recentia tere in pila: et fac bulire cum aqua in caldario: deinde exprime in zamari plano non habente concavum et collige ex aqua quod supernat oleum deinde iterum exprime grana contrita in zamari habenti vacuum: et infunde aquam calidam et collige oleum et repone et administra ubi oportet: oleum de granis viridibus: et oleum de stico eodem modo fiunt.

Istud oleum est in vsu pro oleo de bacis lauri. idem est in vsu. pro oleo de verbagis eius de descriptione idem Dia. describit.

Laureus arbor satis nota eius granum apud **A**ui. est granum ademest. hoc granum satis notum melius de ipso ostensum fuit supra in electuario de bacis lauri.

Granum viride: secundum **A**ui. in. ij. cano. est fructus arboris terebinti. vnde terbetina colligitur **M**at. autem silua. in littera g ait. gummi albo tin. i. lacca: quod ignoro. vide supra in vng. de terbetina: quod sibi ipsi contradicit: non est autem rasina ut quidam putauerunt.

Stinchus: secundum Dia. est animal: quod in india inuenitur. vide in ipso in electuario de stincho. **O**leum de balsamo fit ex platanus longitudinis cubiti vntus aut duorum ad plus simili ruthe agrestis cortici cuius si accederit scarificatio aut scapellatio ex parte ortus solis fluunt sicut lachryme pinguedinis et est dimei balsam. i. pinguedo balsami: et quibus accipiunt palmites plante in principio veris et terunt in pila: et coquant in aqua et exprimunt in zamari: et vocatur oleum balsami: et quandoque terunt palmites et fundunt super eos oleum antiquum et ponunt in sole diebus. xl. deinde coquitur in duplici vase: et iterum immouatur in eo alij palmites et ita tertio: deinde colatur et reconditur.

Hoc oleum secundum istam descriptionem est illud quo vtimur: sed apud nos potest confici: quod eius planta non reperitur in partibus nostris.

Balsamus autem secundum **A**ui. est arbor egypti nascens in loco qui dicitur oculus solis: sed quod in partibus nostris predictum oleum non potest confici: hodie in doctores composuerunt olea que possunt administrari in oibus locis ubi ingrediatur balsamus. et doctores isti sunt Pet. de ehano. **S**ult. pla. etiam **B**artho. montag. scripsit modum faciendi balsamum artificiosum: quod in omni probatione valet ut balsamum: de quo infra. **O**leum de granis sisami: oleum de seie lim: oleum

de granis papaueris: oleum de seie lactuce
oleum de seie cucurbitae: oleum de seie citrulli cu
cumeris et melonis: hec omnia fiunt eodem modo.

Istud oleum quod fit de granis sisami ingre
ditur in multis confectionibus et hodie in apo
thecariis non cognoscunt ipsi. Ego vero habui
predictum semen delatum ex venetiis et fieri feci
predictum oleum: sicut oleum de amigdalibus:
ritu enim optimum et in cibis delicatissimum
et in colore clarum. Vnde per hoc dico quod bonum
esset quod omnes idem facerent et vterentur ubi oportet.
Philosophus autem sicamiam ab indis venit ex ea oleum fa
ciunt color eius est candidus. Mat. silua. in
littera. f. ait. f. f. u. de g. i. confectione de melle si
cut pendit et in lingua nostra vocatur sisami.

Oleum de semine lini est in usu: et est duplex.
vnum quod solum fit ex semine ipsius et hoc dicitur
oleum linose purum quod aptum est esui. aliud
fit cum aqua: tamen non multum: et hoc dicitur oleum
linose compositum. hoc lucerne aptum est
Ibidem in capitulo de linis ait. linum ex terra specie
intendi oritur desertorum nomen eius ex gre
co. nam linum greci linarin dicunt siue quod sit
molle et lenne hoc oleum a quibusdam dicitur
oleum lineleon.

Oleum rosatum completur. et oleum de oliuis
aut oleum sisaminum recedat et lauetur cum aqua fon
tium per libras lauatis: deinde accipe folia ro
sarum rubeorum recentium cotularum quantita
tem sufficientem et sepelias in oleo quod modo
lauasti et reconde in vase vitreo et obtura ori
ficium eius et exponas soli per dies. viij. deinde
coque in vase duplici per horas tres: deinde
fac permutationem foliorum rosarum et vtere
alijs recentibus et dimitte per alios dies. viij. de
inde exerce coctionem in eo sicut fecisti prius:
et fac de nouo permutationem foliorum rosarum. et pu
ce super illud aque infusionis rosarum quam tradi
dimus in ca. de sirupis sicut est quantitas olei et
stringe orificium vasis et dimitte in sole per
dies. xl. deinde excola et iterum expone soli
et dimitte tempore extenso et vtere ubi oportet.

Istud oleum apud nos est multum in usu
sicut autem intentione Mesue est oleum rosatum
completum. ipse enim docet facere ipsum tribus
modis: sed solum scripsi vnum modum: quod ab
hodie in usu non est sicut illud modum. Hi
colaus habet oleum rosaceum. i. rosatum quod
magis apud modernos in usu est. verum est
quod sunt ex hominibus qui accipiunt foliorum
rosarum recentium et comminunt cum forficibus
quantitate quam voluerint: et supponunt oleum
commune: et exponunt soli per dies. xl. deinde
admittunt ubi oportet. Circa instans
in capitulo de rosis inquit. oleum rosatum sic

fit quidam decoquant rosas cum oleo et co
lant et reseruant. alij terunt rosas virides et
ponunt in oleo: et in vase vitreo soli per. l. die
es exponunt: et hoc optimum est. Diasco. autem
habet oleum rosatum: sed non est idem verum
ipse docet ipsum componere tribus modis:
ut facit Mesue.

Oleum camomilinum est oleum benedictum
et modus operationis eius est sicut oleum ro
satum preterea oportet ut fiat cum oleo de oli
uis completo: aut oleo sisamino cuius illis mo
dis preparationum quos diximus.

Istud oleum est in usu: sed eius modus a
pud modernos non est idem: ut docet Mesue
verum est quod faciunt ipsum sicut dixi de oleo
rosato. Mesue inquit quod oleum camomilinum
est oleum benedictum. Jo. angli. in ca. de do
lore iuncturarum ait. Item in gutta indurata
valet oleum camomilinum in quo coquantur
flores iacincti crescentis in capis voco istud
oleum iacincti.

Oleum violatum et modus operationis eius est
sicut oleum rosatum excepto quod debet fieri cum oleo
rudi aut amigdalino: aut sisamino cum illis
modis operationum quos enarrauimus.

Istud oleum est in usu sicut intentione Me
sue fit sicut rosatum excepto quod debet fieri cum
oleo rudi. id est oleo de oliuis immaturis quod
onfancinum appellatur: nam idem in capitu
lo de oleo rosato inquit. rudis autem mate
ria est ex oliuis: quibus nondum accidit co
plexio et maturatio. preterea Simon ianue
sis inquit oleum violaceum. id est de violis
ex onfancino oleo fieri debet: et sic intellige
dum est pro oleo rudi oleum oliuarum immaturarum.

Viola autem flos est satis notus. Bulca
sis. id est seruator in tractatu secundo in ca
pitulo de modo desiccandi violas dicit qui
vult colorem et odorem earum seruare sicut
est. viole motium sunt meliores hortulantes
et lib. x. ex recentibus conuertuntur ad vnam
quando sicce fuerint.

Oleum anetinum: et modus operationis eius
est sicut oleum camomille.

Istud oleum est in usu: et modus eius apud
moder. est accipiatur flores aneti et similitu
dinem habet cum feniculo et assimilatur plan
te ipsius et ponatur flores cum oleo et exponantur
soli per. xl. dies: deinde vtere ubi oportet.

Oleum de lilio. et ex folijs lilio. 3. ij. mastice
calami: aromatici: costi: carpobala. i. se. bal
sami an. 3. j. gario. cinamo. electi. an. 3. 5. cro
ci. 3. ij. omnia per folia lilio. infundantur in a
qua sufficienti et dimittantur die ac nocte: post
ea bullant ebullitioe vna: aut duabus deinde pu

ce olei sisami sup ea. aut olei olivis pplet
li. ii. z pone i vase vitreo cū folijs lilioz dī
mitte i sole p dies. xl. deide colar admistra.

¶ Istud oleū est in vsu sub nomie olei lilio-
rum cū spēbus aut sub noie de lilijs compo-
siti ad differentiam alterius descriptionis
fm quā fit oleū de lilijs simplex: cui⁹ descri-
ptio inuenitur in antidotario Jo. Serap. de
qua infra. Dia. habet idē sub nomine olei su-
sint: id est de lilijs.

¶ Oleum trinum. ꝑ. radicū treos quantitatem
aliquā: z florum eius duplū: z aque decocti-
onis radicū eius. q. s. z funde sup ea olei si-
samini. aut de oliuis maturis q̄stū opz z de
coq̄ in duplici vase. deide permuta radices
z folia lilioz: z facit dixim⁹ de oleo rosato.

¶ Istud oleū est in vsu sub noie olei de tre-
os: aut trini: aut lilioz purpureoz. nā oleū z
trinū est oleum factūz cū radice treos. z est
radix lili q̄ purpureū florē gerit. Galienus
inquit. treos ad similitudinē eris quē in celo
videmus dī: z hinc cognominat: quoniam illa
plures z dissimiles habet colores: sic z vari-
os: z differētes mittit flores. aliqui em̄ sunt
albi: aliqui cerulei: z aliqui purpurei. vnde
virgilius de tri loquens ait. Mille trahens
varios a duerso sole colores.

¶ Oleū de ucheiri qd̄ est ex cheiri citrina ē me-
lius z subtili⁹: deinde qd̄ ex alba. est autē o-
leum de cheiri resolutiū sedatiū dolorūz
qui fiunt in neruis z iuncturis z pectore re-
nibus: z vesica: z eius modus est sicut olei
de camomilla.

¶ Istud oleū est in vsu: z debet fieri: quia
ingreditur in multis locis.

¶ Cheiri autē ē viola citrina dicta apud q̄s-
dam sarracenicā. Auer. i. v. col. inqt. alchei-
ri. i. viola de romana. hec apud nos in hor-
tis ac bladīs inuenit. Auic. in. iii. casū. in fen-
xit. in ca. de potionibus falsis. nā mandra-
gora nō est sicut forma hominis: vt appet-
eis inqt. albesed de quo dixit qdam q̄ est al-
cheiri rubea. h̄ic ter. Auic. ap̄ arabes ē cor-
ruptus. nā albesed est coral⁹: sicut apparet
ap̄ Sera. in pprio ca. de coralo. Au. floren.
in lib. vii. in capt. de cura dolorū iūcturarum
in specialit: z pp̄te sciaticū inqt. Dixit Galienus
medicamē cōfectū cū cheira citrina pluries
dissoluit apostemata dura accidētia in arti-
culis. Idē ibi ait inqt. Dia. hec est descriptio
medicaminis cheiri citrini qualr debet fie-
ri: z debet intelligi de flore eius: qz appella-
tur cheiri ruffaz appellat bassad. Similiter
tus nicholi est cor up⁹ dicētis qz chiri ruffa
appellat bassad. nā vide in oibus libris de

arabico trāslatis in latinū: z videbis q̄ bas-
sad est coralus: z alcheiri est viola citrina q̄
fatis est nota.

¶ Oleum de melliloto nō est in vsu. Mellilotū
autē cōponit a mellī: z lothos qd̄ est trifolium
nā sine dubio mellilotū est spē trifolij: z dī
q̄ est trifolū odoratū vt dictū fuit in empla-
stro de melliloto.

¶ Oleum de nenufare confert sicut oleū viola-
tum: z fit sicut illud qd̄ apud nos est in vsu.
Sed cōponit ipsum ex floribus nenufaris:
z oleo onfancino posito soli per dies. xl. et
postea vtuntur.

¶ Nenufar autē apud Dias. vocat nimphea
sive vt alij cacab⁹ veneris. i. papauer palu-
stre siue vt latini alga pactuatio de farfara
qz ibi clare determinatū est de eo.

¶ Oleū de citonijis. ꝑ. carnū citonijis tritorū
cū cortice suo quib⁹ media accit. i. matura-
tio z succi eoz añ. ptes equales: olei ex oli-
uis incompletis q̄stū sufficit. pone in vase vi-
treo per dies. xv. ad solē: deinde coq̄ in vase
duplici p horas quattuor: post illud fiat per-
mutatio citonijis: z succi eorum z fiat sicut
diximus bis vel ter: deinde cola z reconde.

¶ Istud oleū est i vsu. Citonijū autē fruct⁹
est satis notus: existimāt autē quidā q̄ istud
oleum sit illud qd̄ a Dia. mellitū dicitur.

¶ Oleum mirtinūz fit sicut oleū de citonijis.

¶ Istud oleū apud nos est in vsu. Mirt⁹ ve-
ro est arbor cuius semen mirtill⁹ dicit⁹ cutus
spēs fm moder. due sunt. s. albus niger. alb⁹
autē est cubeba seu mirtus agrestis. niger ē
ille quo vtmur generaliter. Jfido. ait. mir-
tus a mari dicta eo q̄ magis litorea arbor
sit. vnde et Virgilius. Litorea mirtetis letis
sima z amantes litorea mirte. h̄inc est qd̄
a grec⁹ mirēe dī. Medicoz at libi h̄c arbo-
rē aptā scribūt muliez necessitatib⁹ plimīs.

¶ Oleum de pomis tabrol z sunt pomū ma dra-
gore. ꝑ. ex p̄ssionis eoz cōpletorū: z olei sa-
samini añ: ptes eq̄les. decoque in vase du-
plici vsqz ad succi consumptionē: deinde co-
ta z reconde in vase cum eiusdem succi ex-
pressionē sicut quarte p̄tis vttere.

¶ Istud oleum non est in vsu. Nicolanz in
suo antidotario habet hoc oleum: sed nō est
omnino idem.

¶ Pomū tabrol est pomū ma dragore ꝑz
intentionē Mesue. Auic. in scdo casū. inqt.
tabrol est radix mādragore siluestris: z est
radix oīs mādragore magna silis forme ho-
minis: z ppter hoc nominatur mādragora
est enī nomē imaginis naturalis. scz sicut
plāta existēs in forma hoīs. h̄ic text⁹ Auic. ē

falsus nā mādragoia nō est sicut forma ho-
minis: vt apparet apud Dial. & Serap. Pre-
terea Pet. de crescentijs inq̄t. mandragora
nō determinat ab auctorib⁹: cuius due sūt
species. s. mascul⁹ & femina. & quidā vt Aui.
& alij dicūt feminā formatā esse ad modū fe-
mine masculū ad modū viri q̄d falsum est: &
sic certū est q̄ mādragoia nō est i similitudi-
ne forme hominis. verū ita li herbatice & ma-
xime falsificatores accipiūt radicē buonte
& cū certis instrumētis faciūt quādā imagi-
nem ad similitudinē forme hominis: & dicūt
q̄ illa est vera mādragoia: quibus nō credit
Serap. in ca. de mandragoia narrat de po-
mo ipsius de mente Rasisz ibidem dicit. di-
xerunt mihi quidā ex antiquis baby lonte q̄
puella quedā comedit quinq̄s poma mādra-
gore & cecidit sincopizata & facta est tota ru-
bicunda: & quidā m superueniens effudit su-
per caput aquā muis toties donec surrexit.

Oleum de enula. ꝑ. radiceis enule cōtuse et
succiet⁹ radiceis. & olei sisamini añ. ptes eq̄-
les. vini odoriferi partē. ꝑ. fac sicut diximus
in oleo mirtino. Alius modus operationis
eius est. adde permixtionē predictē foliorū
lauri: cordumēti: id est chetlim hortulani:
spice inde: calami aromatici añ sextā partē
vini & decoque sicut diximus.

¶ Istud oleum nō est in vsu. Enula est her-
ba satis nota.

Oleum de cinamomo confert sicut oleū de
enula et modus operationis eius est sicut
illius.

¶ Istud oleū nō est in vsu. Dialco. habz de-
scriptionē huius olei sed nō est eadem huius
Cinamomi aut̄ fm Serap. species sunt plu-
res sicut apparet in suo capitulo. Macer au-
tem inquit. cinama tres species dicuntur ha-
bere: sed harum est pretiosa magis que pl⁹
subtilis habetur. & que plus mordet mixta
dulcedine linguam ꝛc. fm intentionem Ma-
cri eius species sunt tres: sed fm Sera. sunt
plures. Jo. anglicus in capitulo de passioni-
bus stomachi inq̄t. item vtantur homines
frequenter cinamomo: q̄ os redolere facit:
& valet contra reuma frigidū & preseruat a
corruptione humorū: & ideo dicitur cur mo-
rietur homo qui sumit de cinamomo suppo-
sito bono regimine.

Oleū de rutha. modus operatiōis eius est si-
cut olei mirtini.

¶ Istud oleū fm intentionem Me. fit sicut
oleū mirtinum. fit autem sicut oleū de cito-
nys. hoc est q̄ accipiantur foliorū ruthē &
succiet⁹ eorum ana partes equales. olei oliua-

rum incōpletarum quantum sufficit ponan-
tur hec tria in vase per dies. xv. & obturetur
os eius deinde coque in vase duplici per ho-
ras quattuor: postea colentur fortiter manū
bus comprimendo & bis vel ter hoc reiteret̄
deinde cola & reconde.

¶ Rutha autē herba est satis nota.

Oleum nardinū. est oleū benedictū. ꝑ. sp̄-
ce: aromatice. ꝑ. iii. vini & aq̄ ana. ꝑ. ii. ꝑ. olei
sisamini. ꝑ. vi. decoquant̄ in vase duplici len-
to igne quasi per horas quattuor & frequen-
ter moueatur omni hora.

¶ Istō oleum est in vsu maxime fm istā des-
criptionem. verum est q̄ Mes. ponit q̄ ipm
potest fieri duobus modis sed prim⁹ est ma-
gis in vsu. si autem facere volueris iuxta se-
cundum modum infra apparebit.

¶ Olei autem nardinū: id est de spica nardi
seu spica aromatica. Aui. in. v. cañ. hz vnaz
altam descriptionem: s̄z nō est idem Rasis
in nono Almanforis in capitulo de dolore
stomachi proueniente ex apostemate iudura-
to ponit oleum nardinum sed nō est in vsu.
Dial. ait. oleum nardinum diuerse ꝑficitur
cum folio malabatri & sine isto miscetur. Jo-
hānes anglicus. in capitulo de modo abluē-
di oleum habet de descriptionē huius olei: sed
nō est similis.

¶ Oleum sisamini: id est oleum quod fit ex
granis sisami cui⁹ modus super⁹ fuit posi-
tus s̄z nō oportebat Mesue dicere oleū sifa-
mini: q̄ hōdierni apotecarij apud nos ḡna-
liter ponunt loco olei sisamini oleum oliua-
rum pro hoc oleo conficiendo: sed errant er-
rore maximo.

Oleum nardinū fm alium modū. ꝑ. sp̄ce in-
de. t. nardi. ꝑ. iii. sansuci. i. maiorane: ꝑ. alo-
es. i. aloes: enule: folij indi: calami aromati-
ci: foliorū lauri cipti: squināti. cordumēti. l.
carui agrestis: seu sileris cretici añ. ꝑ. i. ꝑ. ꝑij
ctant super ea priusq̄ fuerint cōtrita vini et
aque fontis. q. s. olei sisamini lib. vi. deinde
fiat sicut primum. & coquatur hōris sex ⁊ agi-
tetur omni hora.

¶ Istud oleū fm istā descriptionē ap̄d nos
nō est in vsu. Idem mesue ponit q̄ ipsuz ꝑo-
test fieri ꝑ tertium modū: s̄z nō est in vsu.

Oleum masticeum. ꝑ. masticeis. ꝑ. iii. olei si-
samini kisti. coque in vase duplici. Sec̄s mo-
dus operatiōis eius est. ꝑ. olei rosati. ꝑ. xij.
masticeis. ꝑ. iii. vini bōi. ꝑ. vii. decoque sicut
primum ad vini cōsumptionē.

¶ Istud oleum est in vsu. fm intentionem
Mesue potest ipsum cōfici duobus modis:
sed primus apud nos nō est in vsu: immo se

candus est ille quo generaliter utimur. Aut ee. in. v. canonis habet vnam descriptionem que est eadem cum prima.

Mastix vero gummi est satis notus. **Isido.** mastix arboris lentisci gutta est. melior aut in chio insula gignitur odoris boni: fm **Salle.** mastix est glutem romanum

Chist est podus fm modernorum opinio nem. libe. i. cum dimidia. **Auic.** in. v. cano. in tractatu de poderibus inquit. chist apud gentes que lingua greca loquuntur cognitus est sup mensuram vero non conueniunt omnes et illud est: quonia quidam eorum utuntur alia q̄ utantur alij. **Chist** enim apud romanos capit lib. i. 5. et sextam. quare est. 3. xx. et chist italicum lib. i. 5. et lib. est. 3. xij.

Oleum de storace. Be. olei sisamini. 3. xij. storacis. 3. iij. fiat sicut oleum masticinum: deinde coletur et administratur.

Isud oleum non est in vsu. **idem Auic.** in quinto canonis habet vnam aliam descriptionem que eadem est. **Dia.** habet descriptionem huius: sed non est eadem.

Storax. s. storax calamite que satis est nota. **Desue** in suo grabatin in cap. de egritudinibus neruorum habet duas descriptiones olei de sigia et est storax liquida: sed non sunt in vsu.

Oleum costinū. Be. costi amari. 3. ij. cassie. i. cassie lignee. 3. j. exterminatū sanfuci. 3. viij. vti in odoriferi quantū sufficit ad infundendum noctibus duabus olei sisamini lib. iij. decoquatur sicut oleum nardinum horis sex.

Isud oleum est in vsu. **Auic.** in quinto canonis habet duas descriptiones: sed non sunt eadem.

Costum vero est radix amara.

Oleum de alcāna. Be. florum alchanne. 3. liij. antiqui. 3. p. fiat sicut oleum rosātū. **In** defectu autem florum fiat cū folijs et iteretur de coctio eius cum modico vini.

Isud oleum non est multum in vsu. **Dia.** habet aliam descriptionem sub nomine olei ciprini: quod idem est: naz oleum de alcāna apud arabes est oleum ciprini apud grecos. **Item Dia.** alud de ipso facit ea. sub nomine cipri arboris: cuius folia sunt oliue similia: sed viridiora et paulo grossiora et semē nigrum et florem album germinat cum odore bono. apud modernos due sunt species. s. alba et rubea. alba vero fm estimationem plurimum modernorum est frutex sicut arborosa que iuxta hortos ac in campis inuenit. et est quam nostri rustici cauerot vulgariter dicunt: de cuius flore mulieres inficiunt ea

pillos. rubea vero apud nos non inuenitur. **Oleum de sansuco** fit sicut oleum de mirrho videlicet fit ex folijs sansuci et ipsi succo fm modum supradictum in oleo de citonijs.

Isud oleum non est in vsu. **Dia.** hz vnam aliam descriptionem: sed non est eadem huic.

Oleum vero sansucmū est oleū de maiorana. **Dia.** inquit sansucus a ficulis amaracus noiatur. **Item** dicit **Pl.** fm **Auic.** amarac⁹ ē alacoen siue vchue: vt apparet apud eundē in quinto canonis in trociscis andaracharon verum generaliter hodierni habent opinionem quod amaracus sit maiorana. veruz cōtraria est opinio **Simonis** tannensis in capitulo de alaccō. **Isidorus:** dicit sansucus est quem latini amaracum vocant. cuius nomie vsus est. **Virgilius** etiam ad venerem referens vbi mollis amaracus illum floribus et dulci aspiras amplectitur umbra. vnde et non men traxit amaracus a puero cuiusdam regis qui casu lapsus dum ferret vnguenta nomen et gratissimū ex infusione vngueti odorem creauit.

Oleum de mezereon. Be. foliorum mezereon 3. iij. et proice super ea aque dulcis lib. j. di mitte die ac nocte: deinde infundantur sup ipm lactis dulcis et recētis. 3. vi. olei sisamini 3. viij. coquatur vsq̄ ad lactis et aque cōsumptionem. deinde coletur et reponatur.

Isud oleum est in vsu: et dicitur fieri fm istaz descriptionem. **Idem** in capitulo de mezereon habet vnam aliam descriptionem: sed non est eadem huic. **Leonardus** de preda palea in capitulo de fistulis habet vnam aliam descriptionem que est eadem.

Mezereon apud **Dia.** vocatur camelea siue cocognidium vtdictum fuit in electuario de mezereon.

Oleum de hāscē et est oleum sericinum. Be. hāscē. 3. iij. zinziberts. 3. j. funde super ea in vase vitreato succi extremitatum hāscē. 3. iij. olei sisamini. 3. xij. aque dulcis quantū sufficit decoque vsq̄ ad aque consumptionem. **Modus** alius. Be. olei sisamini: et succi hāscē: et lactis vaccini recentis ana. lib. ij. albarum pendiarum. 3. v. zinziberts albi. 3. xij. et decoquantur vsq̄ ad succi et lactis consumptionem et administratur.

Isud oleū non est in vsu: fm aut intentio nem **Desue** oleū de hāscē est oleū sericinum et sic credo quia **Joannes Serap.** in suo antidotario inquit oleum alsek. in fine descriptionis ait. coquatur donec consumatur aqua et remaneat oleum sericinum et ibi docet ipm facere duobus modis: vt facit **Desue.** **Auic**

ce. In quinto canonis habet tres descriptio-
nes. Desue vero dicit. ꝑ. hāscē. Joānes Se-
rap. dicit alsēk. Auice. hāscē. si hec tria idē
sunt est thūmus: si autē nō: est isopus vsua-
lis. nam in isto oleo primo habet hāscē: infe-
rius habet extēmitatum hāscē. i. thūm. ꝛ
sic quidam sapientes dixerunt qꝫ per hāscē
intelligitur isopus: ꝛ per hāscē thūm. De
sue ponit in alia descriptōne penidiōs. vnde
Joānes Serap. inquit. in descriptōne alia
nō dicitur vacciniūm: ꝛ dicitur qꝫ illud ac-
cipitur ex penidijs.

Oleū de cucumere asinino. ꝑ. succi cucume-
rorum eius completorum olei sisamini ana.
ꝛ. vi. coqꝫ vsqꝫ ad consumptionē succi ꝛ vtēre
Modus altus. ꝑ. succi radicis eius: ꝛ ra-
dicum eius contritarum añ. ꝛ. vi. olei sisami-
ni. lib. j. coquatur sicut diximus ꝛ admistref
Isud oleum est in vsu. tamen nō multū
Diasco. habet vnam aliam descriptōne sub
nomine olei sicionij. id est olei de radice cu-
cumeris asinini: eius succus apud eundem
electerius dicitur. Desue in capitulo de cu-
cumere asinino inquit. cucumer asininus est
fructus sicut cucumer paruus qui satis est
notus. ꝛ melior pars eius plante est fructus
ipsius ꝛ propite eius completur succus ꝛ post
ipsum radix. ꝛ melior fructus eius est cōple-
tus citrinus tam expoliatus a viriditate ꝛ q̄
est vere amaritudinis: ꝛ cuius succus est al-
bus habēs sicut de pinguedine aliquid. In
completus vero est malus ꝛ melius tempus
operationis eius est finis estatis: ꝛ collecti-
onis radicis eius ꝛ finis veris.

Operatio succi. ꝑ. ex succo eorum quan-
tatem quam volueris ꝛ propue quando ci-
trinescunt ꝛ sunt maturitatis complete: et si
at extractio succi cum facilitate non cum cō-
pressionē ꝛ expressiōe laboriosa: ꝛ ericctetur
sicut ericctetur scamonea ꝛ aloes: ꝛ cōserua-
tur succus eius triennio: ꝛ est administran-
dus post sex menses.

Oleum de pomis citrangulis. ꝑ. poma citrā-
guloꝝ numero. xij. ꝛ sint propite antiqua
ꝛ pone ea itēgra in vase figuli vitreato. fun-
de super ea olei de oliuis aut olei sisamini. ꝛ
xxvj. aut plus sūm magnitudinem: ꝛ paruita-
tem citranguloꝝ ꝛ aque fontis ꝛ aque ma-
ris añ. lib. ij. coquatur ad cōsumptionē aque
deinde funde super ipsijs aque dulcis clare
lib. j. ꝛ ꝛ puce sup ea penidiarū albar. ꝛ. viij
decoque vsqꝫ ad aque consumptionē ꝛ admī-
stretur in portibꝫ ꝛ cibis ꝛ pulmētis de farina
Isud oleū nō est in vsu. Supius fuit po-
suum oleū de granis citri ꝛ citranguloꝝ: ꝛ

hoc est de pomis citrāgulis: ꝛ de hoc pomo
testatur Simon ianuenis qꝫ nunqꝫ inuenit
aliquē de eo mentionem fecisse: sed sūm Do-
dernoꝝ opinione est pomū dictum aranci-
um. Mat. siluari. inquit pomum arancie. i. ci-
trangulum vel citronolum. nam hoc pomū
in colore est citrinum. Aut. in lib. j. in fen. ij.
doctrina. ij. cap. ij. de significatiōibus co-
loris vane inquit. ex coloribꝫ vñe sunt gra-
dus citrinitatis sicut paleris: deinde citri-
nus: post flauus: deinde ruffus: postea citrā-
gularis: postea igneus qui tincture croci al-
similatur.

Vas figuli. i. terra argille. Jfido. in capi-
de vasis escarijs ait. vas dictū a vescēdo: qꝫ
in eo esce apponantur: cuius diminutiū va-
sculum quasi vesculum. Desue habet in va-
se figuli. i. de argilla siue terra figuli: vñ va-
sa sūt dicta argis vbi primo ipsa vasa facta
sunt. Papias argilla terra humida ab argis
dicta apud quos primū ex ea vasa facta sunt
Oleū de croco. ꝑ. croci. ꝛ. j. mirre pure. ꝛ. iij
cordumēti. i. leuistici hortulanti. ꝛ. ix. cala-
mi aromatici. ꝛ. viij. infundantur medicine
in aceto diebus quinqꝫ preter cordumētiꝫ
die sexta pyctat sup ea cordumēti: ꝛ dimit-
tatur die vna: deinde fundatur super ea olei
lib. j. ꝛ coquatur lēto igne vsqꝫ ad aceti cō-
sumptionē: ꝛ sunt qui loco aceti vñū ponūt.
Isud oleum est in vsu. tamen nō multū
Aut. in v. canoñ. habet vnam aliam descripti-
onem: sed nō est eadem hūc. Crocus. i.
zaffaram: ꝛ est crocus orientalis seu cōmu-
nis. inuenitur alius crocus qui hortulanus
dicitur. ꝛ hic est carthamus.

Oleum de piperibus. ꝑ. triū piperū añ. ꝛ. iij.
chebulozum: bellericoꝝ: emblicozum: ꝛ in-
doꝝ añ. ꝛ. v. radicū apij: feniculi añ. ꝛ. iij
ꝛ. serapini: oppoponacis: iusquiami albi. añ. ꝛ
ij. ꝛ. turbiti: albi boni. ꝛ. xij. zinziberts. ꝛ. iij.
caulis recētis: hāsech humidi: folioꝝ ruthe
humide: quancuz de singulis capi potest. de
coquantur omnia post contritionem earum
cum aque lib. xxij. vsqꝫ ad tertiam partem:
deinde coletur ꝛ projiciatur super ea olei de
cherua emine. ij. ꝛ coquatur vsqꝫ ad consum-
ptionem aque: ꝛ sunt ex hominibus qui ad-
dunt in eo ireos. ꝛ. vi. taspie. ꝛ. ij. anisi cordu-
ment. id est carui agrestis. ana. ꝛ. j. ꝛ. calami.
aro. ꝛ. ij. ꝛ. spice inde. id est nardi. ꝛ. j. expres-
sionis alafce. sextaria tria: ꝛ admistref vbi
oportet: ꝛ sunt qui loco olei de cherua ponūt
oleum irinuz. i. de ireos: aut oleū de cherua
id ē de viola citrina: aut oleū de amigdalis
amaris: aut ex oibus partes conuenientes.

Quid oleum est in usu. maxime apud mediolanenses. dicitur autem de piperibus. propter tria genera piperis que in eo ingrediuntur: et sunt proprie albi dicti leucis: nigri dicti melanti: longi dicti macri. et hec tria genera nota sunt apothecariis: sed apud medicos non tantum: quia optimo multorum medicorum est quod piper album sit cataputia: aut granum bene: quod non est credendum: et ego summe admiror quod doctores supradicti in descriptione olei de been sint decepti in re tam facili: cum habeant capi. spectale et clarissimum a Serap. qui hec tria genera aptissime declarat.

Hasce humide: id est recetis et est thymus: nam inuenit in aliquibus codicibus Desiue ubi dicitur hasce humidi. ergo hasce est verus thymus: sicut apparet apud Sera. in ca. de thymo. quidam dixerunt quod est yopopus. de us vero nouit.

Oleum de cherua est oleum quod fit ex semine: quod dicitur granum re gum siue cataputia maior: ut apparet supra. Emina sunt Auc. in v. ca. in ca. de ponderibus emina italica et egyptiaca est. 3. xvj. et emina romana est. 3. xx. Papias ait. emina appendit lib. i. que geminata sextarium facit: hinc diagma centum.

Tapsia sunt dia. dicitur tapsia: quod primo in insula tapho fuit inuenta. ab Auc. vocat text filie: et dicit quod est gummi ruthe agrestis: et sunt haliabbate tapsia est ruthe agrestis Auer. in v. col. inquit tapsia. i. gummi ruthe agrestis: sunt quosdam medicos. quidam prave crediderunt quod esset rubea tinctorum: sed non recte. verum est quod tapsia sunt Simonem ex auctoritate pauli est rubea tinctorum: sed aliud est Auc. in v. ca. non in capitula de cura alguada et albaras in quodam medicamine hinc tapsiam et rubeam tinctorum: quod non esset si esset idem. sunt ex hominibus qui loco tapsie ponunt rutam siluestrem: et sunt ex hominibus qui ponunt cassiam: et sunt ex hominibus qui ponunt leptidum quod est genus eruce siue settaragi indi.

Sextarium sunt Aucen. in v. ca. in cap. de ponderibus est. 3. vi. idem dicit gentilis super illum passum moder. vero generaliter opinatur quod sextarium sit pondus duarum librarum cum dimidia: maxime quam inuenitur vini vel aque vel succi. si vero inuenitur sextarium cinamomi aut piperis intelligit pondus diagrammarum sex. in hoc sunt diuersae opinioniones.

Oleum de euforbio. s. euforbij. 3. 5. olei de cheiri: id est olei quod fit ex viola citrina. 3. v. vini odoufert. 3. v. decoque versus ad vini consumptionem et vttere.

Quid oleum est in usu. Des. ponit quod istud oleum potest fieri duobus modis: et sic est quod sunt ex hominibus qui faciunt ipsum sunt primum modum: et sunt qui faciunt ipsum sunt alium modum. verum nostri doctores magis laudant secundum modum quod primum Auc. in quinto canonis. habet unam aliam descriptionem que videtur esse eadem cum secunda descriptione: et sic aliam scribam.

Oleum de euforbio sunt alium modum. s. stasifagrie: condisi an. 3. iii. piretri. 3. vi. calamenti montani sicci. 3. xii. costi. 3. x. castorei. 3. v. reze et decoque in vase vitri eo cum vini odoufertur lib. iii. 5. postquam infusa fuerint in eo diebus duobus versus ad mediuum: deinde frica manibus fricatione vehementi: et cola et fudes super ipsum olei de cheiri. id est de viola citrina aut olei sisamini li. 5. et decoque versus ad consumptionem vini. deinde pisce super ipsum euforbij recetis et albi. 3. iii. trita contritione vltima et coquatur cum eo et vtatur.

Quid oleum est illud quod magis laudant nostri doctores.

Euforbium vero est gummi satis notum.

Stasifaglia sunt Aucennam in secundo canonis est vna passa montana et est granum capitis et in monte libano inuenitur de ea plurimum et est granum nigrum: sicut cicer nigrum. et hec ab aliquibus dicitur pedicula: et ita: eo quod pediculos occidit.

Condep. id est condisi et est id quod Diascorides vocat structum et sunt radices quibus vtuntur lanarij ad suffumigandum lanas sunt intentionem Diascoridis nunquam potuit cognoscere quod esset. virtute etiam habet ad prouocandum sternutationem et propter id multi crediderunt ipsum esse elleborum album. sed non recte sicut patet per Diascoridem propterea Wacer vocat id structum: et inquit quod non minus prouocat sternutationem quam elleborus albus Dtinus autem florentinus in lib. ii. in cap. de cura scrofularum inquit. condisi. i. elleborus albus: quod falsum est idem dicit Ayerros in quinto colliget vide etiam Aucennam in quarto canonis in fen. vi. in summa secunda venenorum ex plantis qui ait de condisi et elleboro albo. ergo idem non sunt verum hodierni putant ipsum esse spectem ellebori: et loco eius potest poni elleborus eo carentes: et nullo modo audeant huius interius propinare.

Oleum vulpini. s. vulpini integras cutis interiora sunt euulsa: et pone in vase et funde super

ipsam aque fontium aq̄ marine añ. i. i. lib. i. 5. olei antiqui clari kist. ij. 5. decoque lento igne cū salis. 3. iii. vsq; ad aque cōsumptionem: deinde pone in vase et pice sup ipsas herbe aneti et alafce: id est thumi añ lib. i. et fuide super ea aque dulcis vbi cocte fuerit ex istis herbis añ. M. j. manipulus est tantū quantum capi pōt vna manu. decoque sicut prius vsq; ad aque cōsumptionē et admistretur. est em̄ mirabile. et quandoq; preter oleū coquitur vulpes in aqua fontium: et aqua falsa: et sit aque quantitas multa cū eisdem herbis: et admistretur lauādo in tina et est efficac hoc quoq; non p̄termittimus qd̄ vulpes tandū d̄z coqui siue in faciendo oleū siue aquam ad abluendum donec sic cocta sit vt eius artus oēs laxent et dissoluantur.

¶ Istud oleum est multū in vsu. Johā. anglicus in capitulo de dolore iuncturarum inquit. oleum vulpinū est medicamē vltimū ad arteticam et podagram: et dolorē renū: et dorsi. qd̄ ita sit vt docet dñs Mesue. Petrus argillata in capi. de podagra siue gutta frigida ponit vnguētū de vulpe ipsi? Mesue. R. vulpem integrā euulsis interioribus et pone in vase cum aqua salita vino et oleo. et vltra hoc pone in hoc vase saluā et rozemarinū iuniper anetum organum et matioranā omnia ista bulliant. vt docet ipse ibidē miror ob talia verba. nam primo Me. nō ponit vnguētum de vulpe preterea descriptio olei vulpini nō est eadem. s; vide supra i vnguento de vulpe. vulpes vero apud arabes dicitur thaleb. Suil. narrat virtutē ipsi? dicens: qd̄ oleum in quo decoquit vulpes confert multum dolorib; iuncturar; et multi medicorum ponunt ipsam viuam in vase cum oleo et decoquunt et quidā ponunt eā mortuam s; hoc oleum nō est plus resolutiuum q̄ oleum in quo coquit a deb. nā quādo coquit in oleo est virtus eius resolutiua multum. et nos quidē dixim; qd̄ medicine que hoc faciunt attrahunt ab interioribus corporis.

¶ Oleum de scorpiōibus. R. scorpiōes circiter. xx. vel plus vel min; s̄m quantitatem eorum et pone in vase vitreo: et funde super eos olet amigdalaz añ. lib. ij. et stringe caput vasis: et dimitte in sole diebus. xxx. deinde cola et vtere.

¶ Istud oleum est in vsu. Mesue docet ipm componere duobus modis. et sic sunt ex hominibus qui componunt ipsum s̄m primum modum: sed nostri doctores magis laudant secundam descriptiōem q̄: primam: et sic illam describam.

¶ Oleum de scorpiōibus s̄m altum modus. R. aristologie rotūde gentiane: ciperi: corticū radicit capparis. añ. 3. j. funde super ea olet amigdalaz. amaraz kist. i. et pone i sole. xx. diebus: deinde proiece super ea ex scorpiōibus a. x. vsq; ad. xv. et iterum stringe orificium vasis. et dimitte in sole per dies. xxx. deinde cola et referuetur. est em̄ mirabile.

¶ Istud oleum maxime s̄m istā descriptiōnem est illud quod magis laudāt nostri doctores vide etiam apud rasim in libro de diuisionibus in capitulo medicinarum vrine vnam descriptiōnem que eadem huc est. Johānes anglicus in capitulo de lapide renū habet hanc descriptiōnem. scorpiōes autem satis noti sunt supra narraui de ipsis in ca. de tyriaca. q̄ valet cōtra scorpiōes.

¶ Oleum de serpentibus. R. ex serpentibus nigris circiter lib. ij. sint serpentes nigri integri et funde super eos olet sisamini. kist. i. 5. et pone in vase terreo vitreato stricti orificij et sigilla orificij vasis: et decoq̄ lento igne vsq; dum dissoluant serpentes: et caueat sibi operator a vapore eius. et cum cocruz fuerit dimittat infrigidari et recondat in vase vitreo. et admistretur limēdo cum pēna.

¶ Istud oleum non est in vsu.

¶ Serpens autem accepit nomen quia oculis accessibus serpit Auicē. in quinto canon. habet vnam altam descriptiōnem que est similis huic. idē h; Leonar. de p̄da palea i capitulo de fistulis. Siliber. de anglia in capitulo de paralisi h; vna altā descriptiōnem: sed nō est similis istī. species autem serpentum multe sunt Au. in. ij. can. de serpente facit capitulū: sed ibi nō narrat eius species. verum idem in quarto. in fen. vj. in capitulo de spectebus serpentum de ipsis loquitur et narrat de morfu basilisci. i. reguli quoniam habet coronam: cuius longitudo est duorum palmorum: et caput est acutum valde: et oculi eius sunt rubei et color eius ad nigredinem et citrinitatem decliuus est: qui adurit totū super qd̄ incedit et nō outur i circuitu cauerne eius aliquid. et cum opponit habitationi eius auis moritur ipsa auis. et s̄m plurimum qui tangit eum cum virga moritur. et est mediante virga. et propter illud iam tetigit illum miles quidam cum lancea sua et statim mortuus est miles et animal eius: et tetigit ipse labium equi: quare mortuus est equus et miles. et hi quidem serpentes multiplicantur in terra aroth et nubie. verum de numero serpentum primi ordinis reponuntur species quedam draco

num Interficiētius sicut basiliscus flatu eoz de quozū numero fuerūt dracones de qbus recitat Aristoteles in libro de pprietatibus herbarum z plantarum q̄ tempe regis Phi lippi erant in duobus montibus inter quos mōtes erat posita via ducens ad ciuitatem: et quotquot p̄ illam viam transibant quādo erant inter illos duos montes moriebātur: et tunc Socrates ingentatus est ad moites ipsorum: z fecit fieri caueam vitream et intrans in eam illuc perrexit: z vidit illos q̄ruz flatu infictebat aer: per cutus respiraciones et cōtactum infictebant transeuutes et moriebant. dicit etiā quidā q̄ regulus serpens interficit suo sibillo z suo vsu. regulus etiā est auis paruisima oibus nota nulli effect⁹ ad opera medicine.

Oleum de raris. R. ranarum aquaticarum capita circiter. ʒ. vi. z funde super ea in vase vitreo olei sisamini. li. ʒ. ʒ. obtura orificiū vasis. decoque sicut diximus in oleo serpen tino. ex multis aut̄ rebus fiūt olea fm̄ hunc modū q̄ rerū ex quibus fiūt vtutem habēt: de quib⁹ multi ex scriptorib⁹ scripserūt in q̄bus sermonē nō extendimus.

¶ Istud oleum nō est valde in vsu. Joānes anglicus in ca. de dolore tunicularū habet descriptionem huius olei. species autez ranarum multe sunt. Aut. in secundo cāno. de ipsis loquit̄: sed non distinguit species earū verum idem in quarto canonis in fen. vi. in tractatu secūdo de venenis ebibitis: q̄ sunt ex animalibus loquit̄ de raris lacunalibus viridibus z marinis rubeis: z de raris citri nis. z ibi loquit̄ de venenitate q̄ est i ipsis. nam sine dubio omnes rane sunt venenose. Serap. in ca. de raris inquit ex auctoritate Dia. rane que sunt in paludibus quando co quūtur cum sale z oleo et administrantur in cibo sunt bezaar venenis. nam bezaar est ty riaca contra venenum. etiā bezoar est lapis contra venenum. Iliū. in cap. de piscibus in quit. rane a garrulitate vocate eo q̄ circa genitales strepūt paludes z sono vocis impo tunis clamoribus reddūt. ex his quedā aq̄t ce quedam dicunt̄: quedā palustres: quedā rubete. ob id q̄ in rubis viuunt grandiores cunctarū alie calamites vocantur: qm̄ inter harūdines z fructices viuūt minute oium z viridissime mute z sine voce sūt. agridule rane parue in sicco vel agris morātes. vnde et nūcupare. negāt quidē canes latrare: quib⁹ in offa rana viua fuerit data.

Oleum de ouis. R. vitella ouoz elizatorum circiter. xxx. z cōmune ea manib⁹ z pone in

sartagine lepidā z frige sup ignem mouēdo cū ligneo aut ferreo cocleari dōec rubescāt et resoluat ab eis oleū. z tūc exprime ea cū cocleari z manabit abunde.

¶ Istud oleum nō est in vsu: fm̄ intentionē Mesue pōt cōponi trib⁹ modis. Leo. de p̄da palea in capitulo de fistulis habz etiā hāc descriptionem.

¶ Quozum species sunt plures. Auicē. in secūdo cāno. ait. oua nota sunt: z meliora ex eis sunt oua galline recentia: melius q̄ in eis est: est vitellus: z melius eoz artificium est vt nō cum alto cōgelenf. Gal. autē inqt. oua que eligimus sunt oua gallinaruz: non ergo oʒ q̄ narrem⁹ naturā altoz ouoz.

Oleum de frumento. modus opationis eius est. pone frumentū sup laminā ferreā igni tam non multū z cōprime z manabit oleum. sc̄s modus. ponat̄ frumentū excoctatū in vase sublimatiōis: z fiat sicut dicemus.

¶ Istud oleū est in vsu. Leo nar. de p̄da palea in cap. de fistulis habet huius olei de scriptionem. Frumentū. i. triticū. Ili. ait. frumenta sunt pprie que aristas habēt. fruges aut̄ reliqua. frumenta aut̄ vel fruges a frue do: hoc est a vescendo dicta sunt. nā frumētum dicitur summa pars gule: primitiue pprie que sunt de frugibus percipiūtur tritici cum vel a tritura dictum: quod purissimum horreo condatur. vel quia granum eius cōmolitur z teritur.

Oleum sinapium: modus eius est sicut olei de frumento.

¶ Istud oleū est in vsu: fm̄ intentionē Mesue. eius opatio est sicut opatio olei de frumento. ego aut̄ vidi fieri oleum de sinapi sic fit oleū de amygdalis. sinapis autē due sunt species. scilicet nigra z alba. nigra autez est illa que intelligit̄ quādo simplr ponitur: et vtraq̄ nota est:

Oleū de iunipero. R. ex lignis iuniperi quātitatem sufficientē z scinde in frusta z imple ex eis dolum magnū vitreatū interius cui⁹ orificium sit actū. z fac foueā in terra. z p̄para partes eius cū terra figuli: deinde pone ollam vitreatam ex directo in fundo foue habentē orificium ampliū: z cooperiat lamīna ferrea subtili pforata foraminibus multz sicut cribratorū tritici. ita q̄ lamina vndiqz olle orificium cooperiat. deinde sup laminā preparetur orificium doli ex inuerso. z preparetur cum terra figuli vt nihil ex vtriusqz orificijs respiret. post illud accende ignem sup totū corpus doli: z dimitte ardere sic p̄ horas duas. manabit em̄ ex arte hāc oleum

quod reconde et administra ubi oportet.

Istud oleum est in usu. Leonar. de preda palea in ca. de fistulis habet etiam hanc eandem descriptionem:

Iuniper⁹ autem apud Aui. est cupressus silicis: et eius quidem alia est parua alia magna et arbor multiplicat in terris romanorum et occidentem: et assumuntur ex ea ligna ad fabricas magnas: granum ipsius apud eundem vocatur abel. sed ille textus est corruptus. nam abel est fauina que vocatur bracteos. et sic si bene legis illud capitulum de abel apud Aui. videbitur quod est falsum. nam Serap. in cap. de iunipero inquit ex auctoritate Dia. iuniperus est una ex speciebus cupressi masculi: et omnes sunt quattuor species. et sunt iuniper⁹. i. pinus Indus et abel. i. seuna et sorbin et gar. v. iuniperus que nosaflarconas: et gummi ipsius secundum modernorum opinionem est sandaraca seu vernix scriptorum.

Terra figuli. i. terra seu argilla. unde vasa fiunt. Isid. in ca. de pulueribus: et glebis terre inquit. argilla ab argis vocata apud quos primus ex ea vasa confecta sunt. creta ab insula creta ubi melior est. Jo. anglicus in cap. de sterilitate ait. argilla anglice clei. et est terra rubea viscosa et tenax.

Oleum fragintinum valet sicut oleum de iuniperis confert splentem. et fit sicut illud.

Istud oleum apud nos non est in usu.

Fraginus autem est arbor satis nota. eius semen apud modernos dicitur lingua avis de fragino apud nostros doc. reperitur varie opinionem. quidam volunt ut Mat sil. quod hec arbor sit illa que ab Aui. in ij. canon. dicitur arbor cimicium. sed non recte: verum Mattheus siluaticus inquit. dirdam vel dirdar est arbor cimicium siue fraginus: quod falsum est. nam didar est ptelea: et ptelea apud grecos est vlmus. et sic est quod didar siue arbor cimicium est vlmus. fraginus autem secundum Isidorum. vocatur feret quod magis in asperis locis motansque fragis nascitur. hinc per derivationem fraginus sicut a monte motanus.

Oleum de gagatis. et est oleum sacratum. secundum ex lapidibus gagatis quantum vis. et facit ex eis sicut diximus in oleo de iuniperis. scilicet modo est: cuius ope sublimationis: ut dicemus.

Istud oleum non est in usu. secundum intentionem mesue est oleum quod fit ex lapidibus que gagates dicuntur: et ipsum est oleum sacratum.

Gagates autem secundum Diasco. est lapis qui inuenitur in licia circa rippam que ganges appellatur: colore niger et aridus et quasi luminosus mediocriter leuis valde. et est melior qui

facile exarserit igne: et odorem asphalti habens secundum Plin. optimus est qui ad lucernam accenditur. quidam estimauerunt ipsum esse oleum petroleum. alij dixerunt quod est carabe sed aliud est.

Oleum philosophorum. secundum ex lateribus antiquis multe antiquitatis: et proprie factis ex terra rubea. et continue eos in frustra et accende super eos ignem carbonum sine fumo absque dum inflammantur et rubeant. deinde submerge eos in conca plena oleo de alchichil: aut oleo antiquo claro: versus dum imbiantur imbibitione vltima: et pone in cazola: et permittit exiccari per se. post illud continue eos continue tione vltima. et pone in cazola et sigilla officium cazole cum officio alembici: et sigilla cum luto alchimistarum. et pone in fornace: cuius ignis sint pruned. et coquatur versus dum distillet oleum: et tu ordinabis vas sub rostro alembici: in quo recodis. et administra ubi oportet. et quanto antiquius tanto melius.

Istud oleum est in usu: sed oportet ipsum fieri cum bona diligentia. secundum intentionem Mesue est oleum in quo concordati sunt antiqui: et verificatum est oleum secretorum iuamentorum. alij illud oleum sapientie dixerunt. et alij oleum benedictum: et alij diuinum: alij vero sanctum. et a pluribus oleum perfecti magisterij vocatum est: ipse mesue in sua distinctione de oleis ponit duas alias descriptiones olei que vocantur oleum benedictum et sunt oleum camomille et oleum nardinum: et hoc quia sunt olea multe utilitatis: sed proprie oleum benedictum est oleum philosophorum: nam vide apud Basim in suo tractatu de oleis qui habet oleum benedictum. et est idem. in fine vero eius descriptionis inquit. hoc oleum est de secretis philosophorum. et valet sicut oleum balsami. liber qui dicitur bulchalisim. i. seruitor in tractatu secundo. habet unam altam descriptionem que eadem de istis. verum Mesue dicit quod accipiantur ex lateribus antiquis. multe antiquitatis. Albuchasim autem inquit. accipe lateres rubeos novos quos aqua non tetigit. Leonar. de preda palea in ca. de fistulis habet unam aliam descriptionem que est similis huic quare ponit Mesue. Jo. anglicus in ca. de dolore iucturarum ait. petroleum: et est oleum benedictum factum de lateribus: tamen fetidum est: sed summe penetratiuum.

Oleum alchichil. i. oleum quod fit ex floribus rosmarinum bulchalisim. i. seruitor: habet oleum vetustissimum. Leo. habet oleum oliue vel oleum antiquum clarum: si vero opponere vis cum oleo de alchichil accipias flores alchichil. i. rosmarinum

nt. 3. r. z proiciantur in lib. i. s. olei oliue aut
sisaminiz dimittatur soli donec accipiat vir-
tutem rosmarini: z postea coletur z admi-
nistretur.

Oleum balsaminū fm Petri de ebano in ca.
de egritudinib⁹ cordis. & mirre electe: alo
es epatici: spice nardi: sanguinis draconis:
thuris: mumie: oppoponacis: bdelij. carpo-
balsam. i. seis balsami: armoniaci sarcocole
croci ma sticis: gūmi ara. storac⁹ liquide añ
3. ij. laudant electi: succi castorei ana. 3. ij. s.
musci. 3. i. s. terbetine ad pōdus singular⁹ re-
rum. misce oīa hec puluerizāda cū terbenti-
na: z pone hoc totuz in alembico z igemose
distilla. est enim ars sicut de aqua rosata: z
postea vsui referuet.

¶ Istud oleū est illud qđ meo tempore vidi
cōponere z vidi ipsum poni in triaca. metri-
dato diacurcuma aurea alexandrina ac ali-
js cōfectiombus in quib⁹ ingreditur balsa-
mus verum supra fuit posita vna alia descri-
ptio olei qđ ex ligno balsaminanar: z illa est
nobilitior ista: sed quia illud apđ nos nō pōt
fieri: nostri doctores cōposuerūt descriptio-
nes: olei cū tanta diligentia qđ potest poni in
omni loco vbi ingredit⁹ balsam⁹: z sic ista de-
scriptio magis est laudata qđ alie descriptio-
nes. sinaut⁹ fm istam descriptionē facere no-
lueris infra apparebit alia descriptio ex au-
ctozitate Isuleimi placētuz oleū quod fit
fm illaz descriptionē potest poni in omni lo-
co vbi ingreditur balsam⁹. etiā ostendam fa-
cere balsamū artificiosum sicut docet Bar-
tholomeus mōtagnana succi castorei. hec
littera est corrupta. debet enim dicere: succi
castorei: aut castorei sicci: qđ idē est: casto-
reū autē est animal quod vocat⁹ castor. Bal-
in libro ad par remanū iquit castoreū aial-
culū qđrupes z castor appellat⁹ testicul⁹ ei⁹

Oleum frigidissimū viride sic fit scđm Nico-
laum. & olei cōmuns albi vel albuti lib. iij.
cimarū rubi: renerrimarū: foliorum violarū
vermicularis: cumbalari: sempuue: folatri
foliorum papaueris usquitami: mādragore
crassule maioris: portulace: lactuce: bar da-
ne: oīm ana. 3. ij. hec omnia simul terantur:
z supradicto oleo mittant per tres dies post
tres vero dies super ignē ponatur z vsq; ad
spissitudinē bullāt postea colent⁹ bene exps-
sa cum pāno. deinde iterū in stannato vase
ponantur super ignē z bulliant ad succi con-
sumptionē: tunc ab igne deponant⁹ z relide-
re pmittant: z illud claruz quod supernatat
colligatur z vsui referuetur.

¶ Istud oleuz nō est in vsu. dicitur oleū frī-

gidissimum viride ab herbis: frigidis z viri-
dibus que in ipso igreditur: z sic ipsas her-
bas que difficiles sunt declarabo.

¶ Vermicularis fm cōpositoze est sempu-
ua. minor aut portulaca agrestis in tect⁹ do-
morū nascitur. fm autē lumē malelucēs est
crassula: qđ falsuz est: qz in isto oleo vtrunq;
ingredif. Macer aut. sempuua minor speci-
es est istus herbe quā supuua dicunt quo-
niaz viret omni tēpore barba iouis vulgari
more vocat⁹ fm intentionem macri barba to-
uis est sempuua minor. fm vero Mattheuz
siluaticū barba iouis est herculis v el bona
des. i. sticados citrinū fm autem Nicolauz
est sticados citrinū seu santonicum marinū
ergo est herba marina. i. herba lumbzicorū
aduertendū est autē qđ macer dicit⁹ istam vo-
cari barbam iouis nūl a vulgaribus: sed de
us hoc nouit

¶ Cumbalaria vmblicus veneris scātuncel-
lus idē apud Dia. vocatur cotilidon: siue vt
aliq; cumbalton. siue vt latini vmblicus vene-
ris hec est herba que folia habet rotunda z
lata que in muris nascitur: z est quaz nostrī
rustici herbā rotundellā vulgariter dicūt.

¶ Grassula maior fm cōpositoze est faba
grassa: fm aliq; est sempuua maior. sed nō
recte. naz in isto oleo possum⁹ certificari qđ
idē nō sunt qz in hoc ambe ingrediunt. cras-
sule nō spēs tres sūt. s. maior minor z media.
maior nō est herba qđ hz folia viridia z pin-
guitora: vt sempuua. z florez tendentē ad al-
bedinem. nascitur autē apud nos iuxta fos-
sos: z hec est faba grassa. minor vero est ver-
micularis. z media fm cōpositoze est cardus
benedictus.

Oleū de lilijs purū: & 3o. Sera. i suo antido-
tario. & ex lilijs albis mūdatis. 3. ij. s. pūct-
ant⁹ i li. iij. olei sisamini z manēt donec accē-
piat virtutē liltor. z colet⁹ z administretur.

¶ Istud oleū est illud qđ apđ nos ē in vsu: sub-
noie olei de lilijs purū: aut simplic⁹. Su. plā-
cē. i suo antido. hz oleū de lilijs simplex qđ
idē est. supra fuit positū oleū de lilijs cōpo-
sitū: qđ etiā est in vsu: sed non tātuz.

Oleum darsisabā. ibidem. & sce lib z est dar-
sisabā. 3. vi. cassie lignee. 3. viij. cost⁹ i. 3. iij.
cinamomi. 3. v. calami aroma. 3. ij. olei lib.
viij. s. decoquantur omnia bene lento igne
z coletur z administretur.

¶ Istud oleū non est in vsu. Darsisaban ve-
ro est arbor que apud Dia. vocatur aspalū:
vt dictū fuit in cōfectiōne de chifodea.

Oleū fenugrecti: & 3o. Rasiz i suo tracta. d oleis
& fenugrect. li. i. elacterij. li. viij. capi lib. ij.

calami aro. li. i. pone i oleo p' decē dies quo libet die moue ter z exprime oleū z reserua.

¶ Istud oleū non est in vsu. Diasco. habet vnam aliaz descriptionē sub nomine olei telini: sed nō est simile hūc.

¶ Fenugreci farinā multi bucerō: aut egloceras: aut locō appellauerūt: vidē apud Sal. in octauo simplicitum q' telinū est fenugrecum. z ista noia non sunt referēda farine sed ipi fenugreco. buceron. enī sonat bouis cornu egloceron vero capre cornu. naz semina ipsius in comitibus similibus faxeolis sūt. z hoc semen notū est inuenit apud nos quēdaz herba que multū sibi assimilaf in folijs z in reliquis z hec apud quosdā dicitur capricornu z de hoc semine multi falsi herbatfici vendūt aromatarijs ignozantib' loco fenugreci: sed errant.

¶ Elacterium siue electuaruz vt apud Diasco. z est succus cucumeris asinini vide supra vbi posite fuerunt pillule de elacterio: z ibi melius ostensum fuit.

Oleū salmēte ibidē. ꝑ. salmentā: z psta z pone in aqua: coque: z pone oleum z coque ad ignez z serua colatum.

¶ Istud oleum nō est in vsu. ꝑm intentionē raris est oleuz de salmenta: sed text' est corruptus debet enim dicere oleum salunca id est spica celtica. Mattheū siluaticū s' nō recte q' s' Dia. ac pli. s' salūca spāle factūt ca. z est aliud: sed ꝑm plurimū loco salunce spica celtica ponitur. z sic herbatfici vendūt apothecarijs salūcaz ꝑo spica celtica que idem nō est vt dictū fuit. tamen pōt poni loco ei': licet sit debitor. hanc teutonictz alie gentes apud quas nascitur saluncam vulgari noie appellant. nascitur apud teutonicos plurima alpiibus Italie z in mōtib' pirenens in desertis z asperis summitatibus montiū. z est cibus caprearū siue dāmarū. z

Oleum de oleandro. ibidem ꝑ. succi oleandri lib. i. rosarum lib. s. olei onfancini lib. ij. coque donec cōsumatur succus colat serua nā valet scabiei z aufert eā omnino.

¶ Istud oleum non est in vsu.

Oleander autē ꝑm Auic. in scdo canoñ. est siluestris z fluuialis: z ipse computat ipsum inter species venenosoz. idem in quarto in fen. vi. in cap. summa scda venenosoz ex plāttis inquit. oleander plurimum interficit homines z animalia: z hec planta est quā Diasco. nereon vocat. hec plura nomina habet nam ab aliquibus dicitur neredēdron. z ab alijs rododaphin: z ab alijs nereon eius folia sunt similia amigdale: sed matorā z pū-

guloza z florem habet similem rose in locis maritimis nascit. Leonardus de preda palea in capit. de puina z igne persico inquit. oleum de dandrod. i. de oleandro.

¶ Oleum onfancinū. i. oleum de oliuis nō maturis. Auic. in scdo canoñis in capit. de oliuis inquit. oleum quandoq' exprimitur ex oliuis vltime maturis et oleū onfancinū est illud qd' expressum est ex imaturis: z quādoq' exprimitur ex oliuis rubetis medijs in ter immaturas z vltime maturas.

Oleum de vsnee: ꝑm Auic. in quinto canoñ. ꝑ. vsnee sextaria. v. cost. z. ꝑ. cassie. i. cassie lignee calami aro. añ. z. uij. marmacor. z. ii. storacis. f. calamite. z. v. olei mirri lib. i. s. terantur medicine et infundant in aceto et dimittatur tribus dieb' cōtinuis et coquantur cū oleo donec cōsumatur acetum et remaneat oleū. et coletur: et recondat.

¶ Istud oleū non est in vsu. de vsnee vide i electuario de vsnee q' ibi ample determinatum est.

¶ Marmacor. i. melissa. quidā crediderūt esse marubiū s' nō recte. nā. vide Ser. i ca. de melissa q' inqt. bederāgie. i. turungē z dicit marmacor. i. melissa. Auic. in scdo can. i ca. de maru inqt. maru dicunt indi q' sunt spēs plures est. n. quedā spēs eius q' est boni odoris et ē marmacor. ibi. ipse Auic. in plures species distinguit. Leonardus d' preda palea in ca. de ademenul inquit. semen almaru id est semē buglosse siue lingue bouis sine dubio almarum est eius species: sed ꝑo marmacor intelligit melissa siue ozunū citratū Oleum de stasifagria: ꝑm Joh. argl. in cap. de cura tinnit' aurium. Recipe. stasifagrie ꝑ. i. s. coquat in succo ruthe vel in aq' feniculi: deinde superponat oleū laurini vel nardini ad pond'. ꝑ. vi. vel lib. vnā coquantur vsq' ad cōsumptionem quarte partis z coletur et fiat oleū de stasifagria.

¶ Istud oleū nō est in vsu. Stasifagria apud Auic. est vna passa mōtana z ē granū capit. Dia. stasifagria quā latini pedicularā vocat. z noiatur hoc noie: q' interficit pediculos tendines. quidā vocat ipsam caputpurgiuꝝ eo q' caput a pediculis purgat.

Oleū de laudano ꝑm eūdē in lib. v. in cap. de modo abluēdi oleū. ꝑ. laudant. z. i. olei laurini lib. i. conficiātur simul z est oleū de laudano simplex qd' valet in cōfortatiōe stomachi mollificati z capillos cadentes detinet.

¶ Istud oleum nō est in vsu. Item in capit. de lepra habet hoc oleum.

¶ Laudanū autē est notum.

folia parua: et in eis foramina minuta. et prope
advocata pforata. siue herba sancti iohannis. siue
fuga demonum. apud nos in ciuitatibus nascitur.
Oleum de sulfure. Re. sulfuris citrini: terben-
tine anisi. 3. iii. vini boni. 3. ii. olei rosati. li. j. bu-
lliant omnia ad consumptionem vini lento igne:
et fiat oleum de sulfure.

¶ Istud oleum est in usu: maxime apud me-
diolanenses.

¶ Sulfur citrinum. i. vsuale: quod factum est no-
tum. Dia. dicit sulfur eligendum vitium: colore
habens limpidum: et resplendens: et plucidum
et sine lapide: quod misum in focum viridem
et pinguem colorem facit. nascitur in me-
losda et liparia. istud est capitulum de sulfure
vino: quod hic non debet intelligi de ipso.
vide in diasulfur.

Oleum de caparibus. Re. corticum radicis ca-
parorum. 3. viii. areos agni casti: tamarisci anisi.
3. iiii. olei cōis lib. ii. vini. 3. iiii. hec omnia bulli-
ant simul vsq; ad consumptionem vini. deinde
coletur et reseruetur.

¶ Istud oleum est multum in usu. Atrox tamen
ex quo apud doctos et moderatos antiquos erat
multum vsuale: quod eius descriptio apud au-
ctorem authenticum non inuenitur. verum liber
qui dicitur aggregator paduanensis inquit in illo
capit. vbi hoc valet. oleum de caparibus potest
sal. ad Blauconem. ego autem miratus fui: quia
legi omnia ca. sal. que sunt ad Blauconem. et
id non repperi: tamen ista descriptio fuit approba-
ta in duritie splenis: quod multum valet.

¶ Cappares siue kappares noti sunt. Sera-
pio autem in cap. de caparo inquit in fine ex
auctoritate Basii attulit mihi quidam amicus
meus confectionem quandam caparorum re-
centium: et cum comedissem ex eis induxerunt
mihi tenasmonem: et consuevit facere cliste-
re: ad sciaticam cum succo caparorum: et iu-
uat multum.

¶ Tamariscus est arbor satis nota. Dia. dicit
mirice. i. tamariscus. Iohannes mirice quam la-
tini tamaricam vocant ex amaritudine nomi-
nata. gustus enim eius nimis amarus est. hec
arbor in solitudine et saxoso humo nascitur: ex
qua etiam arboris maleficis artis ministra. i.
odia concitari dicuntur.

Oleum muscelinum. Re. olei cōis lib. vi. lili foli-
li: spice costi: mastice anisi. 3. j. 5. storacis: ca-
lamite: croci: mirre: cassie lignee: rilocalsa-
mi. i. ligni balsami ana. 3. vi. gariofilorum: car-
pobalsami. i. semis balsami: bdellij anisi. 3. iiii.
muscilaginis. 3. j. alij dicunt quod debent dicere
muscilaginis. 3. j. neregil. 3. ii. hec omnia te-
rantur grosso modo: et bulliant simul ad con-

sumptiones aque: deinde coletur et reponatur
in vase bene obturato.

¶ Istud oleum est in usu. dicitur autem muscel-
linum propter muscum quod recipit. quidam
prave putauerunt hoc esse oleum balanum. i.
de granis been: sed non recte. ille homo qui de-
dit mihi istam descriptionem istius olei: dixit quod
ipsum inuenit in antidotario Gal. et dixit quod
Gal. composuit ipsum.

¶ Neregil. i. nux indica secundum Sera. in cap. de
nuce indica. vt dictum est supra.

Oleum de castoreo bonum et expertum. Re. ca-
stori: storacis: calamite: galbani: euforbii:
cassie lignee: croci: oppoponacis: carpobal-
sami: spice nardi: costi ana. 3. ii. ciperi squama-
ti: pipiris longi: bracteos: piperis: pipis ni-
gri ana. 3. ii. 5. olei oliuarum lib. iiii. vini albi et
boni lib. ii. bulliant omnia simul ad consumptionem
vini. deinde exprime et reseruetur.

¶ Istud oleum est in usu. valet enim in omnibus
egritudinibus: et confortat tremorem: et tetano: et do-
loribus nervorum et iuncturatum.

¶ Castoreum autem secundum Serap. sunt testicu-
li animalis. quod castor appellatur. vide de
ipso in diacastoreo.

¶ Bracteos. i. saune: sicut apparet apud
Serapionem in cap. de iunipero. idem est secundum
intentionem macri.

Oleum sambucinum. Recipe florum sambu-
ci. 3. ii. ponantur in lib. i. olei oliuarum: et
dimittantur in sole per dies quinque. deinde
bulliant cum lento igne. postea colentur: et
vsui reseruentur in ampula tantum debet con-
seruari.

¶ Istud oleum est in usu.

¶ Sambac vel zambac idem est. sed apud Se-
rapionem vocatur ieseminum: et inquit ie-
semin. id est zambac. quoddam ex eo est al-
bum habens florem. et quoddam citrinum et
citrinum est minus in caliditate: et siccitate quam
album. et similiter est minus in operatione
sua et citrinum reperitur in babilonia. est etiam
species alba ex eo cuius flos est celestis co-
loris: secundum intentionem Serapi. huius tres
sunt species. sed apud nos credo quod non repe-
riatur nisi album et a vulgo nominatur ges-
emin. Bulchasis id est seruator in libro secundo
capitulo de modo colligendi herbas medi-
cinales ait. zambac. id est iesemin. Item
Christophorus barzicus in capitulo de cu-
ra cephalice ait. Et Basii laudat epiphima
ex oleo sambacino: et fit ex floribus sambu-
ci siue gesemini. Auicenna in quinto cano-
nis in tractatu de colicis in colirio quodaz
sic ait. colirium tuamatum factum cum iense

min z att. ꝑ. acatle z succi sambac. vide hic qꝫ loco tensemim habet sambac: qđ idē est. Gal. in septimo simpliciu ait lenconia. idest iefeminū. Aueroys in qũto col. gesemini. idest viola vitramarina. apud nos in ortis reperitur.

Oleum ꝑi doloribꝫ puerorū optimū z expertū. ꝑ. olei aneti: olei camomille. ana. ꝫ. vi. olei ruthe. storacis liquide. añ. ꝫ. iij. pul. c. i. m. i. ꝫ. iij. bulliāt omnia vna ebullitione. deinde de coles z vsui referuetur. z quando soporū erit vngatur locus dolorosus: z expertū est.

Encastrū nigru. ꝑ. aque pluuialis bocalia lxiij. galeri rupti lib. vi. coquant ad cōsumptionē medietatis: tūc addantur gūmi ara. lib. iij. vitrioli pisti li. iij. misce z fiat ꝫ. artē

Encastrum autē scriptorū multis modis cōficatur. nā Diasco. in cap. de atramento scriptorū inquit. qꝫ sit ex reclarū lignis cuius vncijs tribus vna admisceat gūmi. cōficatur ꝫ. terea ex ligno refine: z expictorū fauilla eius eni centū z. xx. ꝫ. accipiūt gūmi z tauri ni glutinis. ꝫ. vi. z atramenti sutorijs. ꝫ. i. ꝫ. z adaptantur admixta stipticis medicaminibus que dissenterie cōueniūt. Itē Dia. aliō capitulū facit de atramēto sutorū qđ foditur in metallis. ꝫ. i. atramētum sutorū qđ calcātum vocāt est vitrioluz viride de quo fit encastrum. ꝫ. i. apias autē dicit atramentū dicitum qꝫ sit atrū. cuius species picturez quod tidiano vsui necessaria est. huius vas atramentū dicitur. Auic. in scđo canoñ. de atramento facit cap. facit differentia inter atramēta alba: z rubea: z citrina: z viridia. z inter colcotar z calcadis z calcantū z alsurie nam colcotar est vitriolū citrinuz: calcadis est albū calcātū est viride. z alsurie ē rubeū.

Cassia fistula ꝑo clisterijs magistralis. ꝑ. ꝫ. i. vniū vidium lib. iij. tamarindorūz lib. ij. passularum. ꝫ. vi. liquiritie. ꝫ. iij. violarū capilozū veneris: biete: centauree minoris mercurialis: malue: ana. m. ij. ꝫ. ozdei lib. i. bulliāt. hec omnia in. xvi. lib. aque vsqꝫ ad cōsumptionē medietatis: deinde fit bona cōtritio z infusio supradictarū rerum: z aque calide distemperentur cassie fistule extracte lib. vi. mellis dispumari lib. xij. z omnia simul ponantur ad ignem: z coquantur vsqꝫ ad spissitudinem mellis z vsui referuetur.

Hec descriptio istius confectōis est multum in vsu. Ego nō reperi aliquem auctore auctenticū ponere eius descriptiōem: sed vidi aliquos eam componere ꝫ. istam descriptiōem. verum sunt ex hominibꝫ qui faciunt ꝫ. istam descriptiōem: z sunt qui faci-

unt ꝫ. istam ꝫ. diuersa loca: z dicitur ꝫ. clisterijs: eo qꝫ ea vt plurimū ponitur in clisterijs eo qꝫ ipsa ponitur in quodam instrumento facto de couo. Martheus siluaticus dicit cristere est quoddā instrumentūz medī corū omnibus notuz: sed ꝫ. aliquos debet dicere clistere ꝫ. a clepo clepas qđ est furor furaris z stercus. inde hoc clistere huiꝫ clisteris. vel clisterium est instrumentū qđ stercus infirmi in ventre induratū facit exire: sic dictū clistere. quasi clepens idest furans stercus. vel dicitur clistere quasi colꝫ stercoris: quia per ipsum colatur stercus extrinsecus. vel dicit clistere a cleo cles qđ ē inclinari: quia stercꝫ facit inclinari. Ista habentur in catholicon. in littera cli. vel dicit cristere ꝫ. r ꝫ. quosdam: z componit z crisi z tergo tergis. nā crisis habet tria significā. i. aurū iudicū z secretum vnde cistere componitur a crisi qđ est secretum. z tergo inde cristere. i. secreta terfio.

Si queratur quāta sit virtꝫ cuiusdā auis que noiatur trigulus in frangēdo lapidem in renibꝫ: dicatur qđ est estimata magni valoris: z hanc auem allegat Joan. Serap. in suo breuiatio. in cap. de illis in quibus generatur lapis: z magnificat. z sic inquit. ad frangēdū lapidem in vesica est auis qꝫ noiatur triguldutis. Est enī auis in forma sua minor reliquis aibus: ꝫ. terea que nomiatur basilis: cuiꝫ intētio est regulus. Itē Rainaldus de villa noua in ca. de victo lapidis. in renibꝫ z in vesica laudat eam mirabiliter: z sic meo tpe vidi in ipsa mirabilē expertentiā i illa egritudine: z existimo qꝫ ista sit illa auis qꝫ ab auic. in scđo canoñ. vocat safurubū. z dicit qꝫ est auis cuiꝫ nomē est hoc nomē in francia. sed an sit illa aut nō melius idē declarat in. iij. canoñ. in fen. xvij. in ca. de medicinis ꝫ. uenietibꝫ lapidi: vbi sic ait: z melior oīm est auis qꝫ grece noiatur tragulidosz auis ē de genere paruaz minor loibꝫ auibꝫ excepta aue regia: z color corpis eiꝫ a inter viridē z cinericium: z citrinum: z super alas eiꝫ sunt penne auree: z super caudā ipiꝫ sūt alba pūcta. z plurimū apparitiōis eiꝫ est in hieme: z apđ piscinas: z apđ parietes: z ipiꝫ volat apđ parietes nō est fixio: i mo volat parū z cantat z garrit semper z mouet caudā. z ipsa comeditur cruda sicut est: qđ melius est: z comedit elixata z assata z salit. z referuat: vt caro salita: z qñqꝫ adurit sicut est in furno qui non fit cum illa caliditate. scilz cū caliditate qđ dñetur ei adustior destruat virtus z sit in vitreato vase: z ꝫ. moduz qui

De oleis

Dicitur est ad scorpiões &c. hec vero est aulis
que apud nos multū inuenitur in estate ac
hieme. verū in estate nō vadit in ciuitates
immo in hieme volat in ciuitatib⁹ & piscinis
& eius forma est: sicut dixit Aut. & hec aulis
apud Lombardos vulgo cauda tremulayo
catur. & ab aliquib⁹ beuerina.

Hic distinctio de oleis tractatū nostrū oclu-
dit in quo aggregauim⁹ ex varijs auctoriū
voluminib⁹ ea q̄ intentioni cuiuslibet pra-
cticatis satisfacere. ac eis subseruētib⁹ apo-
thecarijs necessaria videbātur. ac pijsimi
saluatoris ac eiusdē glorię matris auxilio
mediāte: quib⁹ infinitas habeo grāias: nūc
equū est vt parū quiescam⁹: vt quiete restau-
rati ad alta nō min⁹ vtilia accingamur.

Finis.

